

was van zijn vader maar van een niet-Joodse man. Calmeyer had dat aanvaard, waarmee de zoon half-Jood was geworden. De verwerping van de erfenis werd in februari '46 door een van de Haagse Kamers ongedaan gemaakt.

Een andere vermogende Jood, gedeporteerd en omgekomen, had in oktober '40 het Nederlands-Israëlietisch Armbestuur tot enige erfgenaam benoemd. Zijn naaste familieleden, voorzover nog in leven, vroegen om ongeldig verklaring van dit testament dat, zo beweerden zij, louter gevolg was geweest van de oorlogsomstandigheden. Neen, zei een van de Amsterdamse Kamers in '49, 'het is onaannemelijk dat, indien het erfaters bedoeling ware geweest zijn bezittingen voor zijn familieleden te saveeren, hij een even kwetsbare Joodse instelling tot erfgenaam zou hebben benoemd.'¹

Een Joods gezin uit Rotterdam (man, vrouw en twee zoons) was in oktober '42 ondergedoken, begin '43 door verraad gearresteerd, opgesloten in de strafgevangenis te Scheveningen en vervolgens als strafgeval naar Westerbork gedeporteerd; vandaar was het gehele gezin behalve de oudste zoon eind juni '43 naar Sobibor gedeporteerd, de oudste zoon evenwel twee weken later. Allen waren daar vermoord. Nu had de vader uit de Scheveningse gevangenis aan de vrouw die het gezin in de onderduik had bijgestaan, met hulp van een metselaar een briefje toegesmokkeld waarin hij al zijn bezittingen (hij was in gemeenschap van goederen getrouwd) ter waarde van ca. f60000 aan die vrouw had vermaakt. Na de bevrijding maakten een broer en een zuster van de man aanspraak op de erfenis. Een van de Haagse Kamers deed terzake in september '48 de uitspraak dat zij slechts recht hadden op de legitieme portie van de oudste zoon die immers na zijn vader en moeder was overleden – de rest viel aan de vrouw toe die het gezin had geholpen.

Tenslotte een geval van geheel andere aard.

In Middelharnis had een Joods echtpaar gewoond, samen met de zuster en de moeder van de man – die moeder was weduwe. Het echtpaar had nog verscheidene andere familieleden gehad, woonachtig in Middelharnis en Sommelsdijk. In de herfst van '42 nu waren de man en zijn vrouw opgehaald – hij had kort tevoren door een makelaar in Middelharnis een acte laten opmaken waarmee zijn vrouw en hij, voor het geval zij zouden komen te overlijden, al hun bezittingen hadden geschonken aan een buurman en, zou die buurman ook overlijden, dan aan diens wettige nakomelingen. Korte tijd later waren de moeder en de zuster opgehaald

¹ A.v., IV, p. 304.